

АЛЕКСАНДЪР БЕЛЯЕВ

ЗАМЪКЪТ НА ВЕЩИЦИТЕ

Превод от руски: Александър Димитров, 1984

chitanka.info

Малката повест на Александър Беляев „Замъкът на вещиците“, макар и написана през средата на 1938 г., се публикува за първи път, и то от вестник „Орбита“. Това стана възможно благодарение на любезността на нашия съветски колега и приятел Святослав Чумаков, главен редактор на списание „Юный техник“ колективът на което е открил тази повест и където тя ще бъде публикувана през 1984 г.

Александър Романович Беляев (1884–1942) е един от основоположниците на съветската научнофантастична литература, автор на превеждани и широко известни книги, посветени на проблемите на науката и техниката на бъдещето, като: „Главата на професор Доуел“ (1925), „Островът на загиналите кораби“ (1926–1927), „Над бездната“ (1927), „Човекът-амфибия“ (1928) „Борба в етера“ (1928), „Скок в нищото“ (1933), „Звездата КЕЦ“ (1936), „Чудесното око“ (1938), „Под небето на Арктика“ (1938) и други.

Тази негова популярност у нас и обстоятелството, че ни се отдаде възможността да публикуваме за първи път негово произведение, написано преди 45 години, оправдават публикацията. Още повече че авторът с удивителна прозорливост още преди началото на Втората световна война не само разкрива бандитската същност на фашизма, но и предсказва неговия неизбежен край.

1. БЕГЛЕЦЪТ

В Судетите от юг на север се точат Регорнските планински вериги — с широки закръглени била, обрасли с хвойна. Сред тези планини, намиращи се почти в центъра на Европа, има такива затънтени ъгълчета, до които не достига даже ехото на световните събития. Стволовете на боровете се издигат като величествени колони на готически храм към тъмнозелените сводове. Короните им са тъй гъсти, че и в ярък летен ден в тези планински гори цари зеленикав полумрак, рядко пронизван от тесен златист слънчев лъч. Земята е покрита с толкова дебел килим от борови иглички, че кракът стъпва тук съвсем безшумно. Нито една тревичка, нито едно цветенце не могат да пробият този дебел слой. Тук не растат гъби и горски плодове. Малко са и горските обитатели. Рядко, прелитайки, ще откъдне на клон мълчалив гарван. А щом няма гъби, плодове, птици и зверове — тук не се навъртат и хора. Само горските поляни и блатата като оазиси оживяват мрачното величие на еднообразните лесове. Планинският вятър шуми в хвойната, пълнейки гората с унила мелодия. Долу, в подножието на планината, в селата живеят хора, работят в дъскорезниците и мините, обработват неплодородната земя. Но тук, на високото, не идват даже и бедняци за съчки: пътят е твърде дълъг и тежък.

И старият лесничей Мориц Велтман сам не знае какво и от кого пази.

— Пазя вещиците в стария замък — казва понякога той с насмешка на своята Берта, — ей това ми е цялата работа.

Населението на околността избягваше да посещава онази горска местност под върха, където се намираха развалините на старинния замък. Една от кулите му все още бе добре запазена, но и тя отдавна стоеше необитавана. С този замък, както обикновено става, бяха свързани легенди, предавани от поколение на поколение. Хората от околните села на този глух край бяха уверени, че в развалините на стария замък живеят вещици, привидения, таласъми, вампири и други

нечисти сили. Понякога някой смелчак, решил се да наближи замъка, или заблудил се пътник, натъкнал се случайно на него, уверяваха, че виждали сенки да се мяркат на прозорците и чували сърцераздирателни вопли на невинни младенци, похищавани и убивани от вещиците за техните тъмни цели. Някои даже твърдяха, че са виждали тези вещици да притичват от гората към замъка в образа на бели вълчици с окървавени муцуни. На всички тези разкази вярваха сляпо. И селяните се стараеха да стоят възможно по-далеч от страшното, нечисто място. Но старият Мориц, видял немало неща, преди съдбата да го захвърли в този див край, не вярваше в подобни басни, не се страхуваше от вещици и безстрашно минаваше покрай замъка по време на своя обход. Мориц отлично знаеше, че нощем викат не деца, убивани от страшни вещици, а совите; а наплашеното въображение създава от играта на светлосенките на лунните лъчи привидения. Берта не вярваше много на обясненията на Мориц и се страхуваше за него, но той само се надсмиваше над страховете ѝ.

Имаше още един човек, който не хранеше никаква почит към вещиците в стария замък — младия чех Йозеф Ханка. Когато немците завзеха Судетите, го изпратиха в трудов лагер. Ханка избяга от лагера, скита се няколко дни из гората и намери временно убежище в запазената кула на Замъка на вещиците. Като знаеше за суеверния ужас на околното население към това място, тук той се чувствуваше в относителна безопасност. Гладът го принуждаваше да броди из гората за храна, но гората не можеше да го изхрани и силите на момъка отпадаха. Веднъж, когато съвсем изтощен си почиваше край блатото, Мориц Велтман се натъкна на него. Старият лесничей сурово го разпита: кой е и какво прави тук. Йозеф огледа лесничея и реши, че този старец съвсем не е лош, макар че се обърна към него с такъв враждебен тон. И Ханка, след като малко се поколеба, реши да му разкаже свята простичка история.

Лесничеят изслуша откровения разказ и се замисли. Ханка не бе сгрешил: старият Мориц имаше добро сърце.

— Че защо да загиваш тук? — каза накрая Мориц. — Ела с мен. Моята старица Берта все ще намери парче хляб и за теб.

Това вече бе казано с толкова топъл бащински тон, че Ханка без колебание се затътри след Мориц.

Семейство Велтман живееше самотно в своята къщичка. Синът им бе умрял още като дете, а дъщеря им работеше в една фабрика в Бърно. Старата Берта прие радушно Ханка. Така че Йозеф неочаквано стана част от семейството на Велтман.

Берта се грижеше за него като за роден син, със сълзи на очи и с негодувание слушаше разказите на Йозеф за живота му в трудовия лагер, за жестокостта на новите господари. Йозеф би се чувствувал съвсем щастлив при тези простодушни и добри хора, ако не го измъчваше мисълта че им е в тежест, че те отделят от залька си за него. Наистина той помагаше на Берта в нейното простичко стопанство, но това му се струваше малко. И понякога отиваше в гората, за да попълни запаса от съчки и строшени от бурята клони за зимата. Като се страхуваше за него, Берта го молеше да не излиза от къщата. Той ѝ обеща да не се спуска при хората и да не се приближава до страшния замък. Последното обещание впрочем не изпълняваше строго.

Веднъж мина късно вечерта с наръч съчки покрай развалините. В гората беше се почти стъмнило, но на поляната, която окръжаваше замъка, още бе светло. Развалините се издигаха като тъмни, причудливи предмети. Оцелялата кула се очертаваше ясно на фона на небето. Йозеф я погледна разсеяно и едва не извика от удивление.

2. ЗАГАДЪЧНИТЕ ОБИТАТЕЛИ

В тесния прозорец на кулата Йозеф видя слаба светлина и мярнала се сянка. Ханка не вярваше в привидения, но все пак почувствува, че тръпки го побиват. Светлина и нечия сянка се мярнаха в съседния прозорец. В кулата някой ходеше със свещ или лампа. Младежът неволно отстъпи към гората, където бе съвсем тъмно, и продължи да наблюдава. Скоро забеляза тънка струя синкав дим, издигащ се над покрива на кулата. „Вещиците готвят своята вълшебна настойка“ — би казал суеверният селянин. Но видът на този дим успокои Ханка. Разбира се, в кулата бяха се настанили хора и си приготвяха вечеря. Но кои са те? Браконieri? Тук местата не ги бива за лов. Контрабандисти? Границата е далеч. Може би бегълци като него? Това бе най-правдоподобното.

Ханка реши да не казва на Берта за своето откритие, за да не я вълнува. Но на Мориц трябваше да каже. Горският пазач трябваше да знае какво става в неговия участък.

Наближавайки къщичката, Ханка срещна Велтман с пушка на рамо и с кучето, което винаги го съпровождаше в неговите обходи.

— Ще наблюдавам кулата тази нощ — каза Велтман, — а утре сутринта ще отида в замъка. Трябва да знам кой се е настанил там.

Ханка предложи да го съпровожда, но Мориц не му разреши.

— Позволи ми поне да те чакам в края на гората, недалеч от теб, за да ти се притека на помощ, ако потрябва — помоли Ханка. Мориц се съгласи.

— Но излизай само в краен случай.

И на другия ден рано сутринта Ханка вече стоеше на своя пост, следейки Мориц, който уверено крачеше по поляната към замъка. Мориц му разказа, че нощта бе минала без произшествия. Даже советите не бяха се обаждали, усетили човешкото присъствие. Докъм един през нощта в прозорците проблясвала светлина, после угаснала и всичко утихнало. Какво ли очакваше Мориц?

Старият лесничей се скри зад развалините на стената, която се намираще до кръглата кула.

След няколко минути Велтман се върна и разказа онова, което бе му се удало да научи. На почукването на лесничея на вратата, която се оказала вече поправена, бе излязъл стар слуга. Велтман му обяснил кой е и защо е дошъл. Слугата измърморил: „Почакайте“, и тръснал вратата. Скоро отново се появил и подал бележка на Велтман. Велтман познал почерка на господаря Брок, комуто принадлежали околните гори и рудници. Брок удостоверявал, че хората в замъка са се настанили с негово разрешение. Заповядваше да не ги безпокои и да не им пречи.

Очевидно наемателите се бяха запасили предварително с тази бележка. Кой са те, защо се бяха заселили тук, Брок не смяташе за необходимо да съобщава.

— Аз свърших своята работа — говореше Мориц на Йозеф на път за дома. — Господин Брок заповядва да не ги безпокоя. Та много ми е притрябвало. Нека си живеят, както искат. Но какво означава „да не им преча“?

— Очевидно тук им е предоставена пълна свобода: да ловуват, да секат гората или да правят каквото им хрумне — забеляза Ханка.

— Странно е — каза Велтман. — Е, нашата работа е да слушаме и да не разсъждаваме.

Изминаха няколко дни.

Велтман се правеше, че не забелязва замъка. Но минавайки покрай него, той наблюдаваше кръглата кула. Ханка от гората също често наблюдаваше какво става в замъка.

Обитателите му водеха затворен начин на живот: никой не идваше в замъка, никой не излизаше оттам. Само веднъж, на разсъмване, Велтман видя малък самолет без опашка да се приближава към замъка.

Приличаше на прилеп, снижи се някъде в двора, между развалините, след няколко минути се издигна и като направи зигзаг, се скри зад гората. А Ханка забеляза на покрива на кулата някакви жици, метални мрежи, каквито по-рано нямаше.

На другия ден, след като на покрива на кулата се появиха тайнствените съоръжения, Ханка стана свидетел на необикновено явление.

Всичко загадъчно привлича вниманието на хората. Това любопитство произтича отчасти от инстинкта за самосъхранение; тайнственото може да има неприятни последици. Освен това животът на Ханка бе извънредно еднообразен. Лесно е да се разбере защо замъкът събуждаше у него най-жив интерес и Ханка по цели часове го наблюдаваше, скрит в гъстата гора.

И този път той се намираше на своя наблюдателен пост. Беше тиха, тъмна, топла лятна нощ. Два от прозорците на кръглата кула както винаги светеха. Обитателите на замъка явно се бяха снабдили с електрическо осветление. Под самата кула като тъмна дупка зееше отворът на голям прозорец. Този прозорец нямаше черчеве. Сигурно бе на необитаема стая. Обаче именно този тъмен прозорец привлече вниманието на Йозеф. Изостреният му слух долавяше някакви звуци, които сякаш идваха точно от него... Нечий приглушен глас... Неясен шум, пукот, бръмчене. И неочаквано на прозореца се появи ослепително бяло огнено кълбо, голямо колкото едра ябълка. Стволовете на боровете се озариха също както при светлината на мълния. Кълбото излетя през прозореца и замря във въздуха, сякаш в нерешителност — накъде да продължи. После бавно се плъзна напред по прява линия от кулата, измина няколко десетки метра и зави надясно, като ускоряваше движението си по посока на самотно стоящия стар бор. Кълбото долетя съвсем близо до дървото, плъзна се по клона, като го разряза, и с оглушителен трясък потъна в ствола. Борът се разцепи и моментално пламна, обвит в дим и пара. От прозореца на кулата се раздаде тържествуващ вик и се показва главата на старец с разрошени сиви коси, осветена от червеникавия пламък на горящия бор.

„Аха, ето какви били обитателите на замъка! — помисли си Ханка — Опасни хора. Те могат да убият минаващия наблизко човек, да изгорят гората. А Брок в своята бележка до Мориц заповядваше «да не им пречи». Странна заповед, странни хора, странни занимания...“

Ханка разказа на Мориц какво бе видял. Старият лесничей поклати глава и отговори:

— Господарска им работа. Но ние двамата наистина е по-добре да се държим по-далеч от този проклет замък. Действително в него са се заселили лоши хора... Те вероятно правят някакви опити, които трябва да останат в пълна тайна. И по-добро място, разбира се, не би

могло да се намери. Каза ли на моята Берта? Не ѝ казвай. Не трябва напразно да я тревожим.

3. СРЕЩА В ГОРАТА

Върховете на боровете шумяха. Но в гората, както винаги, въздухът, наситен с миризма на хвойна, беше неподвижен. Ханка вървеше към осветената от слънцето заблатена поляна. Счуха му се женски гласове. Необичайно бе: замъкът на вещиците се намираще наблизо и тук хора не идваха. Ханка ускори крачка, като се стараяше обаче да се прикрива зад дърветата.

До прекършения от бурята бор Ханка видя две жени: старица в сива рокля и младо момиче в черно. Старицата седеше на земята и стенеше. Момичето се опитваше да я вдигне. До тях се търкаляше кошница. Ханка разбра по дрехите им, че не са селянки. Но откъде тук биха могли да се появят граждани? Нямахше за кога да размисля. Старицата се нуждаеше от помощ, а момичето изглеждаше тъй нежно. Ханка, без да мисли за себе си, побърза към жените.

— Не ви ли боли? Не се ли ударихте? Не ви ли е нужна моята помощ? — обърна се той към старицата на чешки. Двете жени с недоумение го изгледаха. Ханка повтори въпроса си на немски, като в същото време внимателно разглеждаше жените. Посивялата старица, с увиснал нос, беззъба уста и изхвъркнала брадичка беше страшна като вещица. Затова пък младото момиче се стори на Ханка като принцеса, омагьосана от зъл дух. Черната рокля подчертаваше бледността на младото ѝ печално лице.

— Когато човек си нарани крака, разбира се, че му е необходима помощ — неласкаво изфъфли старицата.

— Ще ви помогна! — Йозеф с лекота вдигна старицата и като я подкрепяше под ръка попита: — Къде да ви отведе?

— Ох — изстена старицата, като силно се опираше на ръката на Ханка. — Къде ли? В къщи, разбира се, в замъка.

„Наистина — помисли си Ханка, — че къде другаде би могла да живее тази вещица освен в Замъка на вещиците?“

Когато излязоха на полянката пред замъка, Ханка видя в прозореца на кулата главата на стареца — същия онзи старец, който

поглеждаше от прозореца през онази вечер, когато огненото кълбо разруши бора. Лицето му беше угрижено. Навярно го тревожеше дългото отсъствие на жените. Старецът се скри. Скоро от замъка излезе друг човек, в синя престилка. Той, без да каже дума, хвана старицата за ръка, като отстрани Ханка.

— Много ви благодаря — каза момичето.

Ханка ги съпроводи с поглед и се отправи да търси Мориц, за да му разкаже за срещата.

— Дано това не ти навлече някоя беда — каза старият лесничей.

От този ден гората и старият замък придобиха ново значение за Ханка. Той с още по-голямо внимание започна да следи кулата. Няколко пъти — късно вечерта и през нощта, успя да види излитащи от прозореца огнени кълба. Понякога избухваха във въздуха, понякога със силен гръм се удряха в земята, много рядко долитаха до края на гората и разбиваха дърветата като гръмотевица. Явно точно към това се стремеше старецът, който пускаше кълбовидните мълнии, но те лошо му се подчиняваха и в редки случаи попадаха в целта. Впрочем веднъж кълбовидната мълния така успешно улучи целта, че едва не възникна горски пожар. Но опасният фойерверк внезапно секна.

Скитайки из гората, Йозеф живееше с надеждата още веднъж да срещне печалното момиче в черна рокля, макар и сам да не си признаваше това. Може би това момиче наистина, точно като в приказката, се намира във властта на злите сили и чака своя освободител.

И надеждите на Ханка се сбъднаха: няколко дни по-късно той отново срещна в гората момичето и старицата.

Момичето му се усмихна като на познат и дори безобразната старица изобрази някакво подобие на усмивка на сбръчканото си лице. Те заговориха.

Старицата се казваше Марта: тя започна да разпитва Йозеф кой е, къде живее. Ханка от предпазливост каза, че е син на местния лесничей.

Старицата присви очи. Явно тя не вярваше много на думите на Ханка.

— И какво правиш тук? Скитаеш се и слушаш горския вятър? Работа — не кой знае каква за един такъв юнак — каза тя.

— Сега е трудно да се намери работа в града — уклончиво отговори Йозеф.

— Работа се намира винаги и навсякъде, стига съдбата да ти се усмихне. А ти, както виждам, си се родил с риза — възрази старицата. — Впрочем да не забравя, в замъка ни трябва човек. Точно като теб — млад, чевръст. Защо да не постъпиш при нас и да поработиш, вместо да се шляеш из гората? Та нали аз всичко виждам. Не ме гледай, че съм стара. Очите ми са като на ястреб. — И тя хитро примижа, сякаш Йозеф бе отворена книга за нея.

Думите на старицата и неочакваното ѝ предложение смутиха Ханка. Той стоеше мълчаливо, с наведена глава.

— Защо мълчиш? — не го оставяше на мира старицата. Тя сложи изсъхналата си ръка с криви пръсти на рамото на Ханка и като се взираше в очите му, каза с приглушен глас, като между заговорници: — Не се бой. От нищо не се бой. Ние не сме любопитни. Ако работиш добре, ще те защитим при нужда. И от заплащането ще останеш доволен. Не е хубаво цял живот такъв дангалак като тебе да живее на чужд гръб!

Ханка даже потрепера. Тази Марта или е много хитра и досетлива жена, или по някакъв начин бе узнала за него. И в двата случая отказът само щеше да му навреди. А освен това и самият той се измъчваше от положението си. Не можеше безкрайно да злоупотребява с гостоприемството на Велтман!

И все пак Ханка не можеше да се реши. Той повдигна глава и въпросително погледна момичето, опитвайки се да намери отговор в очите ѝ. Но нежносините ѝ очи го гледаха тъжно, съсредоточено и загрижено.

„Тя не желае да поема върху себе си отговорността, но, струва ми се, че няма да ѝ е неприятно, ако аз се съглася“ — така Йозеф си обясни немия отговор на момичето.

А старицата сякаш четеше мислите му. Кимна към момичето и каза:

— И Нора по-малко ще скучае.

— Трябва да помисля — нерешително отговори Ханка.

— Помисли, моля — каза Марта, като се усмихваше с беззъбата си уста. — Утре по обед ще те чакаме на това място.

4. РЕШИТЕЛНАТА СТЬПКА

— Сърцето ми предчувствуваше, че тази среща в гората няма да е за добро — каза Велтман, клатейки глава.

Кучето весело тичаше към къщи, след него вървеше Велтман и до него — Ханка, който бе срещнал лесничея.

— Още нищо лошо не се е случило — възрази Ханка, макар и самият той да усещаше тревога. Разбираше, че господарите не са случайни хора, които наемат домашен слуга, че той може да изпадне в такава зависимост — сякаш е в затвор. И кой знае още какви опасности могат да го очакват в стария замък?

— А на мен ми се струва — продължи Велтман, — че е най-добре да избягаш някъде по-далеч. На мен и на моята старица, разбира се, ще ни е мъчно да се разделяме с теб. Свикнахме с теб, Йозеф, обикнахме те... Но по-лесно е да понесем раздялата, отколкото смъртта ти.

— Чак пък смърт! Днес нещо не си в настроение, скъпи Мориц.

— Не съм, защото съм видял доста неща на този свят — с поучителен тон отбеляза Мориц.

— Но и аз съм видял това-онова, което пък ти не си видял. Казваш, да бягам. А къде? Ти познаваш своя участък, а за останалия свят научаваш само от слуховете и вестниците. А пък аз сам съм го видял, на гърба си съм го изпитал. Ти нямаш представа в какво се е превърнала нашата страна. Да бягам! Къде? На дявола в устата — в Германия? В Словакия? Змията здраво ни е стегнала в обръч от всички страни. А където не е — там има усилена охрана. Хиляди двуноги псета душат из цялата страна за дивеч като мен. Няма да успея да измина и двадесетина километра и тези копои ще надушат следите ми.

— Какво си решил?

— Ще отида утре в замъка, ще разбера що за хора са, каква е работата. Няма да ме вържат веднага, я. Мога да поработя няколко дни. Ако не си допаднем, ще избягам.

Велтман мълчаливо кимна в знак на съгласие.

Ханка спа лошо през нощта, а рано сутринта се отпрати в замъка. Велтман го чака през целия ден. Вечерта, когато Йозеф не се върна за вечеря, старата Берта се развълнува. Мориц я успокояваше, както можеше. Казваше ѝ, че Ханка е отишъл да търси работа. Запознал се е с някакви въглищари и...

— Каза, че му тежи да живее на наш гръб.

Берта пожела да възрази, но само махна с ръка: беше прекалено огорчена.

Самият Мориц едва дочака утрото. Вдигна се още преди разсъмване, поскита из гората и с първите лъчи се запъти към замъка. Започна да чука с юмрук, а после и с приклада на пушката по дъбовата врата.

След време се отвори малко прозорче във вратата и в нея се показа лицето на посивелия прислужник.

— Бих искал да узная... за младежа, който постъпи на работа. Мой роднина е.

— Вече ви предадох заповедта на господин Брок да не безпокоите господата, които живеят в замъка. Ако още веднъж се осмелите да се появите тук, ще ви се наложи моментално да си събирате партушините и да се измитате от тази гора.

Прозорчето се захлопна.

До вечерта лесничейт не изпускаше от очи кулата, като се надяваше да види Ханка, но прозорците на кулата бяха тъмни и никой не се показа. Мориц вече реши да си тръгва, когато кучето застана нащрек и се хвърли към бора, който се намираще в края на гората. Специално дресираното куче не лаеше и не издаваше ни най-малък шум. Велтман внимателно го следеше. То хвана нещо в зъбите си, дотича при него и махайки с опашка, сложи в краката му малко парче тухла, обвито в хартия Мориц разгъна измачканата хартийка и прочете набързо надрасканите редове „Работата не е тежка. Животът се понася. Но условието е никъде да не излизам. Ще се опитам да хвърля бележката, щом като те забележа в гората.“

5. НОВИЯТ СЛУГА

Когато Ханка пристигна при кулата и почука, Марта отвори вратата, кимна му и каза: „Ето те и теб“ — с такъв тон, сякаш изобщо не се е съмнявала, че той ще дойде, и го отведе по тесен коридор в кухнята.

Йозеф едва позна стаята, в която бе живял няколко дни след бягството си от лагера. Тогава това беше запусната, полуразрушена стая, със зейнали дупки на прозорци без черчевета, с разбит и нацърбен каменен под, с купчини боклук. Сега боклукът беше изметен, дупките и пукнатините бяха замазани, стените и таванът — боядисани в бяло, черчеветата — поставени. Отстрани на голямото огнище се виждаха полици с блестящи медни и алуминиеви съдове. Пейките и кухненската маса блестяха от бялата емайлова боя.

— Сядай — Марта показа на Ханка пейката. — Сега ще съобщя за теб — и излезе.

Ханка не седна. Той с удивление оглеждаше стаята. Обитателите на замъка, разбира се, не биха могли сами така да ремонтират и да обзаведат новото жилище. Но кой тогава им е помагал? Кога и как са превозили материалите, мебелите, домакинските принадлежности?

Ниската врата се отвори и се показа фигурата на стареца, когото Ханка бе видял вече в онази паметна нощ. Старецът в никакъв случай не приличаше на милионер. Беше облечен в доста поизносен пуловер и панталони, които отдавна не бяха виждали ютия. После старецът се скри и вместо него се появи друг в синя престилка. Той каза, че Йозеф Ханка е приет на работа. Заплатата му ще бъде определена след едноседмичен изпитателен срок.

— Няма да останете недоволен. Главното е точно да изпълнявате заповедите. Засега ще работите в кухнята — ще помагате на Марта. Предупреждавам ви: нито крачка извън стените на замъка, ако не искате да имате... големи неприятности... Мога и направо да ви го кажа: ако не искате отново да попаднете в лагера?...

Старецът в синя престилка см отиде. Йозеф Ханка стоеше в средата на кухнята, с клюмнала глава. Значи те знаят всичко! Той е в ръцете им, техен пленник е...

Така Ханка встъпи в длъжността помощник на старата Марта.

Ханка имаше вече опит в домакинската работа. Нали бе помагал на Берта — жената на лесничея. Марта се удивяваше на досетливостта и пъргавината му и бе много доволна от него. Постепенно тя ставаше по-добра и откровена. Йозеф научи, че господарят — старецът Оскар Губерман, е учен, професор, вдовец. Марта познаваше Елеонора още като бебе. До преселването си тук те са живели в Щутгарт, в хубав дом на Гогенхаймската улица. Доктор Губерман преподавал в политехникума. Нора имала годеник — младия учен Карл Фрай, помощник на Губерман. Фрай се занимавал с някакви опасни опити в лабораторията, която се намирала на едно пустинно място в околностите на Щутгарт. И на това място от разказа Марта започна да подбира думите и да прави паузи, като че ли се опасяваше да не каже нещо, което не трябва. Ето че се случило нещастieto. В лабораторията станал взрив. Фрай загинал. Тази смърт в навечерието на сватбата потресла Нора. Тя заболяла, дълго лежала, едва се поправила, но тъгата не я напуснала. Скоро след това те се преместили тук. Доктор Оскар Губерман продължава сам опитите. Но очевидно не всичко върви гладко.

Няколко дни по-късно Ханка получи повишение. Старият Ханс Шмит му каза:

— От днес ще ми помагате да почиствам стаите.

— А дърва и вода ще ми носиш както преди, синко — каза Марта.

Ханка очевидно издържа и този изпит, тъй като след няколко дни отново го повишиха: беше допуснат до лабораторията, за да я почиства.

Но тук се случи нещо, което повлия на по-нататъшните събития и може би запази живота на Ханка.

6. ГРИЖИТЕ НА СТАРАТА МАРТА

Йозеф забеляза, че Марта е обезпокоена от нещо. Тя стана разсеяна, раздражителна, често отиваше някъде.

— Имате някакви неприятности, лельо Марта? — веднъж я попита Ханка. — Може би ще успея да ви помогна?

— Защо не, помогни ми, синко — отговори му Марта. — Направи ме с четиридесет години по-млада, с останалото тогава и сама ще се справя. — Тя замълча.

Но на другия ден вечер тя не издържа и му разказа за своите грижи. През целия си дълъг живот бе пестила пари, за да има нещо настрана, когато вече не ще може да работи. Парите пазеше в свидното сандъче под кревата. Сандъчето, плод на най-големи икономии, тя бе взела със себе си в замъка. Но когато видяла с какви опасни опити се занимава старият ѝ господар, обхванало я безпокойство: ами ако стане пожар или взрив, подобен на този, който някога бе погубил Фрай, и не бе оставил здрав камък от зданието, и нейният сандък ще се затрие!

Марта започнала да търси безопасно местенце за своите съкровища. Успяла да открие подземен ход с множество лабиринти доста далеч от кръглата кула.

В един от тях намерила пресъхнал кладенец. Мястото ѝ се видяло подходящо. Спуснала сандъчето на дъното на кладенеца с помощта на здраво конопено въже, а края му затиснала с камък. От време на време Марта се промъквала нощем с фенер в ръката, за да се убеди че съкровището ѝ е непокътнато. Но веднъж, минавайки по тесния подземен коридор, тя извикала и спряла: старите стени на свода на мястото, където капела вода, не издържаха и се срутили, засипвайки входа. Марта се опитала да откопае срутено, но самата едва не загинала от земята и тухлите, които започнали да падат отгоре, засипвайки още повече прохода.

Работата очевидно не била по силите ѝ. А да се обърне за помощ към господарите, Марта не смеела. Тя се измъчвала няколко дни и

нощи. И когато вече не можела повече да издържа, решила да разкаже всичко на Йозеф. Само от него би могла да очаква помощ.

Още същата нощ Ханка отиде с нея в подземие. Да излиза от кръглата кула, му бе забранено, но ключът от входната врата се пазеше у Марта. Няколко нощи поред, като заговорници, Марта и Ханка отиваха да работят. И настана денят, по-точно нощта, когато пътят бе разчистен и Марта отново намери своето съкровище.

Марта възнагради Ханка с онова, което за него бе по-скъпо от всичко — със своето доверие и откровеност.

Старицата му разказа, че професор Оскар Губерман е страшен и опасен човек. Когато живеел в Щутгарт, при него идвали фашистки генерали, а два пъти го викал при себе си дори самият фюрер. И Губерман много се гордеел с това. Марта случайно подочула това-онова и у нея възникнало подозрението, че взривът в лабораторията и гибелта на Фрай са дело на фашистите, и Губерман е участвувал в тях или поне е знаел за това.

— Ти също трябва да се пазиш от доктор Губерман, синко.

Скоро Марта откри нова тайна на Ханка.

В този замък те бяха дошли не направо от Щутгарт. Отначало живели в една пустинна местност в Тирол, също в гората, в планините, в самотен дом. Там Губерман започнал да прави своите опасни опити с огнените къмба. Той имал слуга, също такъв младеж като Ханка. Губерман го заставял да включва машината, а самият той стоял надалеч. Веднъж огненото къмбо убило юношата. На мястото на загиналия юноша наели друг. Но и другият загинал — по същия начин. Оскар Губерман заповядал на Марта и на Ханс да разпространят сред околното население слуха чрез доставчиците на храна, че младежите са се оказали крадци, окрали ги и избягали. Но повече да остават в това място и да наемат други хора било неудобно и Губерман се преместил в този стар замък.

— Услуга за услуга — каза Марта — Аз ти открих голяма тайна и ще ти дам съвет, който може би ще ти спаси живота. Можеш да почистваш лабораторията. Но ако Губерман те накара да включиш тока край апарата, който виси от тавана, не прави това, откажи се, ако ти е мил животът.

7. БУНТЪТ

Йозеф Ханка чистеше лабораторията рано сутрин, когато всички апарати бяха изключени.

Лабораторията заемаше целия горен етаж на кръглата кула и представляваше огромна кръгла стая с висок таван. В дъното на лабораторията, срещу прозореца, се намираше импулсен генератор на напрежение няколко милиона волта. Колкото и висок да бе таванът, все пак бе се наложило да направят отвор в него за медната тръба, чиято спирала се издигаше високо нагоре. Огромни медни кълба, чийто диаметър надхвърляше един метър, служеха за разрядници. До стената на едно и също разстояние от прозореца и генератора се намираше пултът за управление: висок подиум с перила, към който водеше лека извита стълба. Подиумът бе защитен от удари на мълнията с многобройни остриета на гръмоотводи.

Веднъж Губерман предложи на Ханка да присъствува на опит. „Ще присъствувам, но няма да включвам тока с прекъсвача край генератора“ — реши Ханка, помнейки съвета на Марта.

Обаче за негово учудване Губерман го заведе със себе си на подиума и там, на разпределителния пулт, сам включи тока с прекъсвача. Може би той просто бе пренесъл мястото на прекъсвача?

На Ханка му стана страшно, когато апаратът заработи. Започнаха да святкат електрическите лампички, тресяха се и бръмчаха металните предмети, върху всички остри ъгли и остриета се появиха пламъчета... Мощно изпразване разтърси старата кула. Мълнията проби разстоянието между кълбата. Но това не беше кълбовидна мълния. Губерман изключи тока. Тръбите на генератора обаче още бяха заредени с електричество. Губерман слезе от своя мостик, вьоръжи се с разрядник — дълъг прът с метални разклонения — и отдалеч започна да премахва остатъчното електричество, като пъхаше краищата на разклоненията в генератора като в устата на звяр. И също като някакъв звяр генераторът отговаряше на всяко движение на Губерман със сърдит пукот, като че ли щракаше със зъби.

— Ето това е всичко — каза Губерман, когато апаратът бе напълно разреден. — Няма нищо опасно, макар че, ако човек не е свикнал, сигурно му изглежда страшно, а?

Но както и самият Ханка предполагаше, това съвсем не се оказа „всичко“. Като начало Губерман показа на Ханка само най-простото и най-безопасното — прост разряд. „Ще видим, когато работата опре до кълбовидните мълнии!“ ... Дълго не се наложи да чака.

— Ще ти покажа интересен опит — каза Губерман. — Изкуствено получаване на съвсем истинска кълбовидна мълния.

— А защо трябва да я получаваме? — с вид на наивно-простодушен човек попита Ханка.

— За това, за да проникваме в тайните на природата — отговори Губерман.

И той се зае с подготовката на опита, като пътъом му даваше някои разяснения.

— Сега ще направим такава огнена ябълчица, в която е затворен ток със сила стотици хиляди ампери и напрежение няколко милиона волта!

— Но къде са генераторите? А електроцентралата? — попита Ханка.

— Охо! Ти разбираш нещичко от електричество — отговори му Губерман. — Нашата електроцентрала се намира на тавана. А генераторите? Генератор ни е самото небе! — и Губерман гръмко се изсмя. Ханка малко се обиди. Защо Губерман му се присмива? Колкото и малко да знае, той все пак разбира, че небето не може да бъде генератор.

А Губерман продължаваше своите приготовления. Той отвърташе някакви кранове, от които със свистене излизаше някакъв газ или пара. И си мърмореше:

— Ами това не е шега, да получиш кълбовидна мълния. Разрядът се извършва между полупроводници, впрочем ти нищо не разбираш от това. Необходимо е във въздуха да има водни пари и азотни окиси... Впрочем това за теб е като китайски йероглифи... Кълбовидната мълния е капризна и своенравна. Имало е случаи, когато тя се е промъквала между тялото и долното бельо на човек, без да му навреди, а има и такива, когато го е убивала на място. Появявала се е от печката или от вентилационното отвърстие и е излитала през прозореца. А

понякога е избухвала в дома, изгаряйки и него, и обитателите му. С нея трябва да си внимателен. Сега всичко е готово. Слушай ме внимателно. Ще застанеш в тази ниша. Тук е безопасно. В нишата има разпределително табло. Всеки лост има номер. Много е просто. Аз ще застана на мостчето при горния пулт за управление. Ще включа апаратурата. Кълбовидната мълния ще се появи ето тук. Тя трябва да се появи по средата на лабораторията. Аз ще ти показвам необходимия номер, а ти ще натискаш съответния лост. И ние ще отправим мълнията право през прозореца. Разбра ли?

— Разбрах.

— Застани в нишата.

— В нишата няма да застана, господин професоре, и до прекъсвачите няма да се докосвам — решително отговори Ханка.

— Тоест как така няма? — с удивление попита Губерман —
Защо?

„Как да обясня на Губерман, без да издавам Марта?“ — помисли Ханка и веднага отвърна с тон на простодушен човек:

— Защото съм страхливец, господин професоре. Страхувам се от кълбовидната мълния. На мен даже и сега ми треперят ръцете и краката.

Такава откровеност успокои донякъде Губерман. Той дори се усмихна и каза:

— Виж ти, не мислех, че такъв храбрец може да бъде страхлив. Срамно е, Ханка! Страховете ти са безпочвени. Кълбовидната мълния е безопасно нещо. Напълно безопасно, уверявам те!

Ханка отрицателно поклати глава.

— Не ми ли вярваш? — попита Губерман.

— Самият вие казахте, господин професоре, че кълбовидната мълния е капризна и своенравна.

Губерман се разсърди. Той не очакваше, че този „чешки мърльо“, както наричаше Ханка зад гърба му, умее да помни, да прави изводи и да възразява, като се възползува от неговите, на Губерман, думи.

— Голямо магаре си! Ти значи нищо не си разбрал. Аз говорех за естествената мълния, а това е изкуствена...

— Да, ама силата на тока е стотици хиляди амperi — каза Ханка, — а напрежението — милиони волтове.

— Но нали я управляваме! — възкликна Губерман.

— Засега не много успешно — възрази Ханка и прехапа устни: май се бе изпуснал.

Губерман застана нащрек. Тъмните му вежди се склочиха.

— Откъде можеш да знаеш това, а?

— Аз с очите си видях вашите кълбовидни мълнии, когато скитах из гората — отговори му Ханка. — Не трябва да си кой знае колко съобразителен, за да разбереш, че те най-често си летят там, където на тях им се прииска.

Разяреният професор се втурна към стълбата, която водеше към главния пулт за управление, тръшна след себе си вратата, за да не го последва Ханка на това безопасно място, притича на площадката, пое си дъх, наведе се над перилата и каза:

— Е, добре. Да видим как сега ще се бунтуваш. Ще включа тока и...

— Включвайте си го, колкото искате — възрази Ханка и се отпрати към вратата.

Губерман се разсмя хрипкаво:

— Грешиш! Няма да се измъкнеш! Няма да излезеш! — извика той. — Вратата е затворена с резе отвън. Ханс я затвори. Ти си в капан. Можеш да скочиш само през прозореца. Не искаше да ми се подчиниш доброволно, а мълнията сама ще те застави да ме слушаш!

Ханка дръпна вратата, но тя бе затворена. Дотича до прозореца. А Губерман включи тока. Изглеждаше, като че ли самият въздух забръмча, застана. Ханка неволно отстъпи от прозореца към нишата, като поглеждаше към огромните кълба разрядници. Но кълбовидната мълния се роди някъде другаде. Ярка светлина зад импулсия генератор извести нейното появяване. Тя се роди между два дискообразни полупроводника, откъсна се, както се откъсва от тръбичка сапунен мехур, и бавно изплува към средата на лабораторията.

— Скрый се в нишата, ако ти е мил животът! — изкомандува Губерман. — Натисни прекъсвач номер две!...

На Ханка не му оставаше нищо друго, освен да се подчини. Той влезе в нишата и вече бе сложил ръката си върху прекъсвача, когато вратата изведнъж се отвори и на прага се показа момичето.

— Нора!... — Над главата на Ханка се раздаде пронизителен вик. — Нора! Отивай си веднага! Незабавно! И затвори след себе си

вратата! Аз ти заповядвам, Нора!

Нора изпълни само част от заповедта — затвори след себе си вратата, но не излезе от лабораторията. Тя даже направи две крачки напред. Ярката светлина на кълбовидната мълния придаваше на бледото ѝ лице нереалност. Тя приличаше на привидение. Протегна ръцете си напред.

— Не протягай ръце! Не се движи! — истерично закрещя Губерман. — Прекъсвач две! Прекъсвач три! — Това вече се отнасяше до Ханка. Йозеф се подчини. Но кълбовидната мълния, вместо да излезе през прозореца, започна да описва в лабораторията сложна спирала, сякаш си търсеше жертва — ослепителен, но сляп убиец. А Нора с ужасяващо спокойствие стоеше, без да обръща внимание на мълнията, като говореше: Стига толкова опити. Стига толкова смърт. Йозеф, по-скоро се махайте оттук...

Огненото кълбо бързо се издигна към тавана и после бавно започна да се снишава, приближавайки се към Нора.

— Трети... пети прекъсвач... — Губерман диво извика и се втурна надолу по стълбата...

8. КЪСЕН ГОСТ

Мориц Велтман и Берта вечеряха. В гората вилнееше буря. Дъждът барабанеше по стъклата на прозорците. Избухваха мълнии. Планинското ехо разносяше гърма. До вратата лежеше кучето и мърдаше уши, като бавно обръщаше главата си от една страна на друга.

— Нещо не е спокоен нашият Сивчо — каза лесничият, поглеждайки кучето.

Мориц Велтман стана от масата. Веднага скокна и Сивчо. Но в този момент някой почука на прозореца.

— Ето! Нали ти казах! — Мориц отвори вратата. Шумът от вятъра и дъжда нахлу в къщичката. — Кой е?

— Позволете на пътника да влезе — чу се глас от тъмнината.

— Никога не отказваме подслон на добрия човек. Влизайте — отговори Мориц.

Като наведе глава, в стаята влезе висок, слаб младеж. Носеше прогизнал от вода тиролски костюм, на гърба — раница; мустаците и брадата му отдавна не бяха бръснати.

— Заповядайте при огнището, да се подсушите. Ей сега ще нахвърля още дърва — гостоприемно го подкани Берта, премествайки грубото дървено кресло към огнището.

— Не, не, благодаря ви, по-добре да остана на прага, докато водата се оцеди от мен — възрази пътникът.

— Няма нужда от церемонии, господин?...

— Наричайте ме просто Карл — отговори младежът.

— Не се стеснявайте, господин Карл — продължи Мориц. — Ще ви дам свой костюм, а този до сутринта ще изсъхне.

Карл благодари. Няколко минути по-късно той седеше зад масата вече преоблечен в сухи дрехи и с апетит вечеряше. Берта незабелязано го наблюдаваше, без да забравя да го обслужва. На колко ли години беше? На тридесет, не повече. Но между веждите му бяха се образували дълбоки бръчки, лицето му бе уморено, очите — тъжни.

Мекосърдечната Берта въздъхна: „Животът му и на него, явно, не е лек“. Но нито тя, нито Мориц разпитваха пришълеца откъде е, защо е дошъл, чакайки търпеливо самият той да разкаже нещо за себе си.

След вечерята Карл седна в креслото до огнището, протегна се с наслада като уморен човек, който най-накрая може да си почине, запали причудлива порцеланова лула и задряма.

Дълъг и сложен бе пътят на Карл, довел го до колибата на лесничея.

Карл Фрай беше млад, талантлив учен-физик. Работеше под ръководството на професор Оскар Губерман, но бе значително по-способен от своя стар учител. Според мнението на Губерман неговият ученик Фрай беше „с плам, но си имаше своите странности“. А странностите на Карл Фрай се заключаваха в това, че той беше „като че ли паднал от Луната“. За самия Губерман науката беше само средство за постигане на лични цели — известност, пари, кариера. И когато на власт дойдоха новите господари — фашистите — и поискаха науката да им служи, Губерман охотно предостави себе си и своите знания на тяхно разположение, влезе в нацистката партия и бързо спечели милостта на новите господари.

В това отношение Фрай представляваше пълна противоположност на Губерман. Той никога не мислеше за себе си. Не се интересувахе от политика. Въобразяваше си, че успехите на науката от само себе си могат да осигурят щастлив живот на човечеството. Той сериозно вярваше, че като развива науката, приближава златния век на Земята. С тези си странности той спечели мечтателното сърце на дъщерята на своя учител — Елеонора, или, по-кратко, Нора Губерман. Само с какъв жар и вдъхновение ѝ разказваше за своята работа, мечти, фантазии! Самият той смяташе себе си за твърде практичен човек — не можеше да разбере, че другите приемаха за практичност единствено онова което поставя личната облага на първо място.

— Помислете, Нора, нима не съм практичен? Стотици учени като мен са изучавали и изучават космическите лъчи. Физическата природа на тези лъчи е добре проучена. Но откъде именно идват и кое ги е породило, ние още не знаем. А докато учените се мъчат с разрешаването на тези загадки, аз подходих към космическите лъчи от съвсем друга, практична гледна точка. В тези лъчи се съдържа огромна енергия. Цели порои, цели дъждове от безплатна енергия се изливат

върху Земята — милиони конски сили, които трябва да бъдат впримчени. Възможно ли е това? Да. Такава юзда могат да бъдат оловните филтри. Те ще задържат космическата бързина на „космическия впряг“, която не може да бъде използвана току-така в земни условия. И моите сметки се оправдават. А какви необикновени перспективи се откриват пред нас, Нора!

Младите хора се обикнаха и Оскар Губерман след известно колебание даде съгласието си за техния брак — година след годежа.

А предпазливостта на Губерман бе предизвикана от това, че положението на жениха бе неопределено. В правителствените кръгове бяха извънредно недоволни от отказа на Фрай да встъпи в редовете на нацистката партия. Мечтите му за златен век смятаха за празна работа, а самия него, в най-добрия случай, за идеалист, мечтател. Всичко това бе съвсем достатъчно, за да погуби кариерата му, ако не и живота. Но от неговите работи по използването на енергията на космическите лъчи се заинтересуваха някои военни специалисти, което Фрай и не подозираше. Фрай не подозираше и това, че тези генерали, които действуваха чрез Губерман, бяха решили съдбата му. На Губерман бе заповядано да помага по всякакъв начин на Фрай в неговата работа, без да държи сметка за разходите, но по възможност да не запознава с тази работа други сътрудници.

А когато получаването на енергия от космическите лъчи бъде осъществено от Фрай, по-нататъшната му съдба ще бъде решена от специално разпореждане. Главното е самият Губерман да вземе непосредствено участие в тази работа, да я познава дотолкова, че да може да я продължи самостоятелно, без Фрай.

А Фрай се радваше, когато за неговата работа неочаквано построиха в една безлюдна местност, в околностите на града, лаборатория, отпуснаха средства за оборудването ѝ, бързо и акуратно изпълняваха всяка негова поръчка за нова, сложна апаратура.

Работата вървеше успешно. Апаратът за получаване на енергия като тази на космическите лъчи бе създаден. Губерман предложи на Фрай да направят опит да кондензират тази енергия под формата на кълбовидна мълния. На Фрай му бе неясна целта на подобен опит, но той не се отказа от работата. Обаче все по-настойчиво разпитваше учителя си каква практическа полза може да бъде извлечена от тези

опити. На Губерман тези въпроси явно съвсем не му харесваха. Той отговаряше уклончиво.

И ето че в този момент на върхово увлечение по работата и по мечти за лично щастие на Фрай му се наложи да падне от небето на земята.

Случило се през една душна лятна вечер. Семейство Губерман живеели във вила. След като свършил работата в лабораторията, Фрай, както обикновено правел, тръгнал към семейство Губерман при Нора.

Като близък човек, той минал за по-бързо през градината към верандата, където Нора обикновено го чакала. Момичето го нямало. Фрай мислел да я повика по име и да мине в гостната, когато изведнъж дочул гласове от отворения прозорец на кабинета на Губерман, при което говорещите често споменавали името му. Първите думи, които чул Фрай, го накарали да потрепери.

— Какво ще правим с Фрай? — попитал Губерман.

Нечий солиден бас спокойно отговорил:

— Фрай повече не ни е нужен и трябва да го премахнем.

Фрай се вкаменил и наострил уши. За няколко минути той узнал ужасни неща. Неговите научни открития, с които той мечтаел да облагодетелствува човечеството, фашистите искали да използват за военни цели — да убиват беззащитни жени и деца. Те решили, че Фрай си е свършил работата, останалото ще довърши Губерман... Той научил даже и предполагаемия час на смъртта си: решили да го унищожат с взрив в лабораторията в най-близките дни, от шест часа до шест и тридесет вечерта.

— По това време — говорел неизвестният посетител — даже чистачът и пазачът напускат лабораторията, а Фрай често остава сам, продължава да работи. Запомнете добре и вие самият: трябва да напуснете лабораторията най-късно в шест без десет...

На Фрай му се сторило, че земята се клати под краката му, а небето се срутва отгоре му. Потресен, той слязъл от верандата и тихо тръгнал през градината. Успял незабелязан да си отиде.

Фрай решил да отиде на следващия ден в лабораторията, като се направи, че нищо не знае, но внимателно да наблюдава. „Сигурно ще поставят адската машина.“ Когато останал сам, той внимателно претърсил цялата лаборатория, но не намерил адската машина. Затова пък помислил за една много важна предохранителна мярка: в задната

стая на лабораторията имало малка врата, извеждаща в градината. Никога не ползвали вратата и тя винаги била заключена, а ключът от нея — отдавна загубен. Още през първия ден, когато Фрай научил страшната новина, той изработил в работилницата ключ и незабелязано отворил вратата. Вратата на главния вход водела към широка алея, излизаща на автострадата, и се виждала като на длан. А зад тази малка врата веднага започвала градина, гъсто обрасла с дървета и храсти.

В пет часа вечерта си отивали чистачът и пазачът, който бил и портиер — и Фрай оставал сам. Никой не го следял. В шест без пет минути, не по-късно, той излизал от лабораторията през задната врата, като заставал в самия край на градината, където лягал в малка траншея изкопана от него, и с тупкащо сърце следял часовника си. Стрелките показвали шест и тридесет — опасността за днес била минала — и той бавно се вдигал и тръгвал към лабораторията. Малко по-късно, вече с палто и шапка, излизал от главния вход. Всеки ден му се налагало да преживява напрегнатите тридесет минути. Но с това мъките му не свършвали. За да не предизвика подозрения, той трябвало както и преди да се среща със семейство Губерман, да се ръкува с предателя, да се среща с любимото момиче, чието щастие унищожавал собственият ѝ баща... Фрай трябвало да намери сили да изглежда весел и радостен. Това било най-трудното. И не винаги му се удавало добре. Нора забелязвала как лицето му неочаквано придобива загрижен израз. Тя го питала какво му е. А той я успокоявал както можел.

Но така не можело дълго да продължава. Имало мигове, когато на Фрай му минавали мисли за самоубийство. Все едно: той е обречен човек. През главата му минавали и други мисли: а да не вдигне ли във въздуха самата лаборатория заедно с всички съоръжения и апарати? Но това би било безполезно. Губерман притежавал копия от всички чертежи и изчисления. Не, най-добрият изход все пак бил да „преживее собствената си смърт“, а какво да прави по-нататък — ще види.

И този решителен ден, тази минута настанали. В шест часа и двадесет и две минути вечерта, когато Фрай лежал в своята траншея, земята потреперала, чул се чудовищен взрив, въздушната вълна минала през градината, чупейки дървета; огнен стълб, окръжен от

гъсти кълба дим, се издигнал към небето. Посипали се парчета. Всичко продължило няколко секунди. Фрай станал, дотичал до стената, прехвърлил се през нея. Зад стената започвала гора. Тук можел да се скрие, докато премине паниката, предизвикана от взрива.

А по-нататък?... Старият Фриц, пазачът на лабораторията, инвалид от империалистическата война, се отнасял с изключителна симпатия към Фрай. Той живеел в малка къщичка в края на града с дъщеря си Ана. Късно през нощта Фрай почукал в къщичката на Фриц и откровено му разказал всичко, което му се случило.

В този дом Фрай преживял няколко дни след взрива. Не без удоволствие прочел във вестника, който с лукава усмивка му донесъл Фриц, съобщението за собствената си смърт, последица от взрива. В дописката се казвало, че покойният млад учен господин Фрай станал жертва на собствената си непредпазливост.

И така приятелите на Губерман и самият той били уверени, че Фрай е загинал. Е, какво пък, като покойник на Фрай ще му е по-лесно да се скрива. Но как е приела известието Нора? Бедното момиче! Как му се искало на Фрай да я утеши, да ѝ съобщи, че е жив. Макар че — защо? За нея той все едно бил загубен. По-добре тя веднага да преживее тази загуба... Фрай все пак помолил Фриц и Ана да се опитат да научат какво става в дома на Губерман. Нищо весело! Нора заболяла, като узнала за гибелта на своя годеник. Баща ѝ я утешавал, опитвал се да я сгодява за някакъв лейтенант, но Нора не искала да чуе за друг годеник.

После дошла вестта, че семейство Губерман заминали неочаквано някъде. Къде? Защо? Фрай се убедил, че чрез бедните, но предани хора може да узнае повече, отколкото чрез скъпите детективски агенции. Нали без носачи и шофьори няма да минеш, като се преселваш на друго място! И Фрай скоро научил, че Губерман се преместил в едно глухо място в Тирол, където продължава опитите, започнати от Фрай.

Но какво да прави самият Фрай? Помогнал му Фриц. Старият войник-инвалид, видял ужасите на войната, дълго беседвал с младежа. Спомняйки си преживяното, той му говорел за това, колко невероятни страдания, мъка, смърт може да донесе новото оръжие — кълбовидната мълния. И Фрай решил да открие Губерман, да унищожи машината, а може би и самия Губерман.

Като се простил с Фриц и събрал необходимите сведения, Фрай се отправил да търси Губерман. Така, след много опасни приключения, Фрай се появил в дома на лесничея Мориц.

9. ПОСЛЕДНО СВИЖДАНЕ

Фрай се протегна, разпали угасналата лула и попита Мориц дали ще може утре сутринта да му покаже пътя към замъка.

— Пътя аз и сам ще намеря — прибави Фрай, — но може да ми дотрябва вашата помощ.

— Аз съм на вашите услуги — отговори Мориц.

На другия ден в единадесет часа сутринта, когато, по сметките на Фрай, в замъка всички бяха станали, а Губерман е на работа в лабораторията, Фрай и Мориц наближиха кулата. Отвори им Марта. Като видя Фрай, когото мислеше за умрял, тя силно извика, а главата и ръцете ѝ се затресоха.

— Не се плашете, Марта — каза Фрай. — Не съм привидение. Заведете ме по-скоро при професор Губерман.

— При професора!... — възкликна Марта, като все още тресеше глава. И добави: — Посред бял ден... Покойник идва при покойника.

Марта продължаваше да стои, клатейки глава, а Фрай и Мориц, като минаха покрай нея, се качиха на първия етаж и отвориха вратата в лабораторията.

По средата на стаята, на пода, широко разперил ръце, лежеше по гръб Оскар Губерман. Сивата му коса се беше разпиляла по каменните плочи. На слепоочието му се виждаше тъмносиньо петънце, голямо колкото вишна. Ханс стоеше на колене до Губерман. До прозореца се намираше Нора и безучастно гледаше пред себе си с широко отворени очи. Ханка с чаша в ръка уговаряше Нора да изпие водата, но тя не го забелязваше.

Като видя влезлите, Ханка се хвърли към Мориц и с няколко думи му разказа какво бе станало няколко минути преди те да дойдат.

Но главното се разбираше и така, без думи: кълбовидната мълния бе убил професор Губерман. Фрай неволно въздъхна с облекчение. Губерман вече не е жив, остава да унищожи апарата. Даже някой да притежава копия от чертежите, без Губерман няма да е лесно

отново да конструират апарат за получаване на енергия като тази на космическите лъчи.

А какво да прави с Нора? Фрай се приближи до момичето, взе ръката му, назова го по име. Тя не го позна.

— Когато мълнията удари баща ѝ в челото, фройлайн Нора падна — обясни Ханка. — Аз я вдигнах, сложих я да седне на този стол. Тя скоро отвори очи, но през цялото време седи ей така — неподвижно, без да произнесе дума, като че ли е вцепенена.

„Нещастното момиче! — трескаво помисли Фрай. — Ударът е прекалено голям.“

Но съзнанието, разбира се, ще се върне. Да я вземе ли със себе си? Напълно невъзможно. Фрай е беглец, зачеркнат от списъка на живите. И ако го възстановят в този списък, то ще е само за това, за да го зачеркнат отново, вече завинаги. Няма да пощадят и Нора, ако тя тръгне с него. Не, трябва да се разделят. И може би, по-добре е това да стане сега, когато Нора се намира в такова състояние и не го познава.

Фрай още веднъж погледна променилите се черти на любимото момиче, въздъхна и решително се изкачи по извитата стълба на тавана, където би трябвало да се намира машината за „космическа енергия“.

Няколко минути по-късно всичко бе свършено. Вълшебните врати, през които в непрекъснат поток се изливаше енергията на космическите лъчи, бяха разрушени, превърнати в безформени отломки. Космосът отново стана далечен и недостъпен. Изобретението, което по мнението на Фрай трябваше да донесе нова щастлива ера на човечеството, бе унищожено.

Импулсният генератор и апаратите за създаване на кълбовидна мълния може и да не разрушава. Такива неща вече са известни.

Минавайки за последен път покрай момичето, Фрай спря. Искаше му се да ѝ каже на сбогуване няколко думи, макар че тя не би го разбрала... Сбогом... Прощавай...

И, след като се простиha с Ханс и с Марта, Фрай, Мориц и Ханка излязоха от Замъка на вещиците.

Мориц им предложи да наминат към неговия дом, за да хапнат преди тръгване.

Впрочем и Берта ще се види с Ханка. А после... после Фрай и Ханка ще заминат да търсят щастието си — може би ще им се удаде да избягат от този ад.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 1,2,3,4,5/1984 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.